

Helsingin terveydensuojelun valvontasuunnitelma 2020–2024

Sisällysluettelo

1 Johdanto.....	3
1.1 Valvonnan suunnitteluvelvoite	3
1.2 Kunnan valvontaviranomaisen tehtävät.....	3
2 Valvonnan henkilöstövoimavarat	4
3 Valvonnan painopistealueet, valvottavat toiminnot, riskinarviointi ja tarkastusmäärät...	4
3.1 Valvonnan painopistealueet	4
3.2 Suunnitelmallisen valvonnan painopistealueet ja valvottavat toiminnot.....	6
3.3 Valvottavien toimintojen määrä, tarkastustiheys, riskinarviointi ja tarkastukseen käytettävä aika.....	8
4 Tarkastusten määrittely ja sisältö.....	9
4.1 Tarkastuksen määrittely	9
4.2 Tarkastuksen sisältö.....	9
5 Valvontanäytteet ja –projektit sekä laboratoriot, joihin valvonta tukeutuu.....	10
6 Varautuminen talousveden aiheuttamiin vaaratilanteisiin	11
7 Suunnitelmallisen valvonnan toteutumisen arviointi	11

LIITE 1. Terveysturvallisuuden ja tupakka- ja lääkelain mukaisen valvonnan suunnitelmalliset tarkastukset ja näytteet vuosina 2020-2024

1 Johdanto

Tämä suunnitelma on terveydensuojelulain (763/1994) perusteella tehty Helsingin kaupungin ympäristöpalveluiden terveydensuojelun valvontasuunnitelma vuosille 2020-2024. Suunnitelmaa voidaan tarvittaessa päivittää ohjelmakauden aikana. Suunnitelma käsittää terveydensuojelun suunnitelman mukaisen valvonnan sekä muun ympäristöpalveluiden suorittaman terveydensuojelun valvonnan. Suunnitelmassa on huomioitu muutokset lainsäädännössä ja terveydensuojelun toimintaympäristössä, kuten esimerkiksi Valviran ohjeistus varuskuntien majoitustilojen ja tiettyjen oheistilojen valvontavastuun siirtymisestä kunnille.

Terveydensuojelun tavoitteena on ihmisten terveyden ylläpitäminen ja edistäminen. Valvonnan tavoitteena on ennaltaehkäistä, vähentää ja poistaa elinympäristössä esiintyviä terveyshaittoja. Valvonnan kohteina ovat mm. erikseen määritellyt ilmoituksenvaraiset toiminnot, talous- ja uimavesi sekä asumisterveys- ja sisäilma-asiat. Helsingin tehtävänä on myös tarvittaessa myöntää satamissaan aluksille todistuksia kansainvälisen terveyssäännösten mukaisesti.

1.1 Valvonnan suunnitteluvelvoite

Terveydensuojelulain 6 §:n mukaan kunnan tulee laatia ja hyväksyä säännöllistä valvontaa koskeva terveydensuojelun valvontasuunnitelma. Kunnan valvontasuunnitelmaan sisältyvän säännöllisen ja suunnitelmallisen valvonnan lisäksi on suunnitelmassa huomioitava muu kunnan tehtävänä oleva terveydensuojelulain tarkoittama valvonta sekä siihen varattavat työaika- ja henkilöresurssit. Tavoitteena on ohjata ja yhtenäistää kuntien terveydensuojelun valvontaa ja edistää valvonnan suunnitelmallisuutta ja laatua.

Ympäristöpalvelut on huomioinut tässä valvontasuunnitelmassa ympäristöterveydenhuollon yhteisen valtakunnallisen valvontaohjelman vuosille 2020-2024 sisältämän valtakunnallisen terveydensuojelun valvontaohjelman vuosille 2020-2024.

1.2 Kunnan valvontaviranomaisen tehtävät

Terveydensuojelulain 6 §:n mukaan kunnan tehtävänä on edistää ja valvoa terveydensuojelua siten, että asukkaille turvataan terveellinen elinympäristö. Kunnan on tiedotettava terveydensuojelusta ja järjestettävä terveydensuojelua koskevaa ohjausta ja neuvontaa. Kunnan tulee laatia ja hyväksyä säännöllistä valvontaa koskeva terveydensuojelun valvontasuunnitelma siten, että valvonta on laadukasta, säännöllistä ja terveyshaittoja ehkäisevää.

Terveydensuojeluviranomaisena toimii Helsingissä kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto. Terveydensuojelun valvonnasta vastaa Helsingin kaupungin ympäristöpalveluiden ympäristöterveysyksikkö lukuun ottamatta talousveden valvontaa, josta vastaa elintarviketurvallisuusyksikkö.

Terveydensuojelun valvonta kohdistuu talousvettä toimittavan laitoksen, uimahallien, uimarantojen, asuntojen, päivä-, lasten- ja vanhainkotien sekä koulujen ja oppilaitosten, majoitushuoneistojen, kauneushoitoloiden, tatuointi- ja solariumhuoneistojen, kuntosalien ja saunojen sekä muiden julkisten tilojen valvontaan.

Kunnan terveydensuojelutehtäviin kuuluu myös velvoite huolehtia Maailman terveysjärjestön kansainvälisen terveyssäännösten (2005) 20 ja 39 artiklassa tarkoitettujen todistusten myöntämisestä. Tämän mukaisesti ympäristöpalveluiden ympäristöterveysyksikkö tarkastaa ja antaa todistukset kansainvälisessä liikenteessä olevien alusten saniteettitoimenpiteistä ja saniteettitoimenpiteistä vapauttamisesta Helsingin satamissa (Valviran päätös Dnro 6678/06.10.01/2016).

Kunnan terveydensuojeluviranomainen antaa toimivaltaisena viranomaisena ruumiiden maasta kuljettamisesta tehdyn sopimuksen (Sopimus ruumiiden kuljettamisesta, valtiosopimus 13/1989) mukaisia ruumiinkuljetuslupia. Ruumiinkuljetusluvat annetaan valtiosopimuksen 13/1989 artiklan 5 ehdoin. Tässä sopimuksessa ruumiiden kuljettamisella tarkoitetaan ihmisen jäännösten kansainvälistä kuljettamista lähtövaltiosta määrävaltioon. Tätä sopimusta ei sovelleta tuhkan kansainvälisen kuljettamisen osalta.

2 Valvonnan henkilöstövoimavarat

Ympäristöpalveluissa arvioidaan käytettävän vuonna 2020 terveydensuojelun valvontaan 22,1 henkilötyövuotta (htv). Muu kuin suunnitelmallinen valvonta käsittää asuntojen terveyshaittojen selvittämisen, terveydensuojelulain 13 §:n mukaisten ilmoitusten käsittelyn ja toimenpidepyyntöjen hoitamisen.

Kaikkeen terveydensuojelun valvontaan käytettävät henkilöstövoimavarat vuonna 2020 ovat seuraavat:

Ympäristöterveysyksikön päällikkö	0,9 htv
Elintarviketurvallisuusyksikön päällikkö	0,1 htv
Tiimipäälliköt	1,7 htv
Tarkastava henkilöstö	18,4 htv
Avustava henkilöstö (asumisterveysneuvoja)	1,0 htv
Yhteensä	22,1 htv

3 Valvonnan painopistealueet, valvottavat toiminnot, riskinarviointi ja tarkastusmäärät

Vuosille 2020-2024 laaditun valtakunnallisen terveydensuojelun valvontaohjelman mukaisesti kunnan on terveydensuojelun painopisteiden avulla kohdennettava resursseja suunnitelmallisesti ja riskiperusteisesti sekä huomioitava lainsäädännön tuomat muutokset. Valvonnan resursseissa kiinnitetään riskinarvioinnin perusteella erityisesti huomiota kohteisiin, joissa on toistuvasti esiintynyt ongelmia.

3.1 Valvonnan painopistealueet

Terveydensuojelun painopistealueet esitetään ympäristöterveysyksikön tulossuunnitelmassa, joka laaditaan osana ympäristöpalveluiden tulossuunnitelmaa. Terveydensuojelun painopistealueet suunnitelmakaudella 2020-2024 ovat seuraavat:

1. Talousveden valvonta

Elintarviketurvallisuusyksikkö huolehtii sosiaali- ja terveysministeriön (STM) asetuksen (1352/2015) edellyttämästä talousveden valvonnasta Helsingissä. Talousvettä toimittavat Helsingin seudun kuntayhtymän (HSY) vesihuolto ja Keski-Uudenmaan Vesi. HSY:n vesihuolto tuottaa Helsinkiin lähes kaiken talousveden, jota toimitetaan keskimäärin 120 000 m³/vrk. Sipoon Vesi toimittaa Helsingin alueelle talousvettä noin 400 m³/vrk. Sipoon Vesi ostaa tukkuveden Keski-Uudenmaan Vedeltä.

Vuosittain laaditaan talousveden valvontatutkimusnäytteiden näytteenottosuunnitelmat. Muuttuneen talousvesiasetuksen (1352/2015) mukaan analyyskejä tehdään raakavedestä, lähtevästä vedestä ja verkostosta. Näytteenottopaikat on määritelty uudessa valvontatutkimusohjelmassa. Valvontatutkimusohjelma on laadittu vuosille 2020-2024. Jaksottaisen seurannan kerran viidessä vuodessa mitattavat parametrit on määritetty viimeksi vuonna 2019. Seuraavat määritykset tehdään vuonna 2024: antimoni, bentseeni, boori, syanidit, seleeni, 1,2-dikloorietaani, tetrakloorieteeni, trikloorieteeni, polysykliset aromaattiset hiilivedyt (PAH) ja kloorifenolit. Uraani tutkitaan vuonna 2020, jonka jälkeen arvioidaan tuleva tutkimustiheys. Bentso(a)pyreeni tutkitaan vuosina 2020-2021, jonka jälkeen arvioidaan tilanne uudelleen. Tulokset raportoidaan Etelä-Suomen aluehallintovirastolle.

Terveystensuojeluviranomainen valvoo talousvettä toimittavia laitoksia kunnan ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman mukaisesti. Tarkastusten tavoitteena on selvittää, aiheutuuko toiminnasta terveyshaittaa tai esiintyykö tarkastuskohteessa sellaisia tekijöitä ja olosuhteita, joiden vuoksi terveyshaitta voi syntyä. Valvonnan perustana toimii laadittu riskinarviointi ja sen ajantasaisuus arvioidaan suunnitelmallisten tarkastusten yhteydessä.

Talousvettä toimittavien laitosten osalta tarkastusten kohteina ovat vedenjakelualueet. Vedenjakelualueen tarkastuksella tarkastetaan mm. seuraavia asioita:

- toiminta on siitä tehdyn hakemuksen tai ilmoituksen mukaista
- laitoksen suorittaman omavalvonnan riittävyys ja toimintaympäristön valvonnan tehokkuus
- WSP (Water Safety Plan) periaatteen mukaisesti toteutetut riskiraportit sekä toimenpide- että seurantaohjelmat
- varautumissuunnitelmat häiriötilanteisiin
- valvontatutkimusohjelman toteutuminen
- tilojen siisteys ja kunto
- saneeraaminen
- aikaisemmilla tarkastuksilla havaittujen epäkohtien korjaaminen.

2. Uima-allasveden valvonta

Uimahalleissa sekä muissa yleisissä uima-allastiloissa huolehditaan STM:n asetuksen (315/2002) edellyttämästä allasveden valvonnasta. Lisäksi huolehditaan, että kohteilla on ajantasaiset valvontatutkimusohjelmat.

Uima-allastiloissa vuosina 2017-2019 toteutetuista pintahygieniaprojektien tuloksista laaditaan yhteenveto vuoden 2020 aikana.

3. Uimarantaveden valvonta

Yleisillä uimarannoilla valvotaan uimarantavesien laatua STM:n asetusten (177/2008 ja 354/2008) mukaisesti. Suurten yleisten uimarantojen uimavesiluokitus päivitetään uimakauden päätyttyä valvontatutkimustulosten perusteella ja tarkistetaan uimavesiprofiileja asetuksen 177/2008 tarkistustiheyden mukaisesti. Uimarantaveden valvontatutkimustuloksista tiedotetaan.

4. Muiden ilmoitusvelvollisten kohteiden terveydellisten olojen valvonta

Valvontaa kohdennetaan sellaisiin kohteisiin, joita lapset ja nuoret käyttävät kuten päiväkodit, koulut ja muut lasten käytössä olevat kokoontumistilat, sekä vanhusten tehostetun palveluasumisen yksiköt. Sisäilman laadun ja ilmanvaihdon riittävyyden arvioiminen ovat keskeinen osa näiden painopistealueiden tarkastuksia. Valvontaa kohdennetaan myös erityisesti ihoa läpäisevää hoitoa tarjoaviin kohteisiin. Toiminnanharjoittajia ohjataan omavalvonnan toteuttamisessa ja kehittämisessä.

5. Asuntoja koskevat toimenpidepyynnöt

Asunnontarkastuksen toimenpidepyynnöt hoidetaan ja niiden käsittelylle on määritelty tavoitteelliset läpimenoajat. Läpimenoaikoja seurataan.

6. Ilmoitusten käsittely

Vastaanotetusta terveydensuojelulain 13 §:n mukaisen toiminnan ilmoituksesta lähetetään ilmoituksen tekijälle vastaanottotodistus. Samalla kohteelle tehdään riskinarvio ilmoituksessa saatujen tietojen perusteella. Kohde tarkastetaan suunnitelmallisen valvonnan tarkastuksena, kohteelle tehtävän riskiluokituksen mukaisessa aikataulussa. Toiminnanharjoittajalta edellytetään omavalvontaa terveyshaittojen syntymisen estämiseksi.

3.2 Suunnitelmallisen valvonnan painopistealueet ja valvottavat toiminnot

Suunnitelmakaudella 2020-2024 terveydensuojelun valvonnassa Helsingin kaupungin ympäristöpalveluiden toiminta on suunnattu terveydensuojelulain 13 §:n mukaisten ilmoitusten käsittelyyn, ilmoitusvelvollisten huoneistojen valvontaan, talousveden ja uimavesien laadun valvontaan, talousvettä toimittavan laitoksen, uimarantojen ja uima-allastilojen valvontaan sekä toimenpidepyyntöjen hoitamiseen. Toimenpidepyynnöt koskevat muun muassa epäilyjä asunnoissa, päiväkodeissa ja kouluissa sekä muissa oleskelutiloissa esiintyvistä terveyshaitoista.

Suunnitelmakaudella 2020-2024 otetaan huomioon ympäristöterveydenhuollon yhteisen valtakunnallisen valvontaohjelman ja valtakunnallisen terveydensuojelun valvontaohjelman teemat: yhtenäinen valvonta ja yhteistyö sekä omavalvonnan tukeminen ja elinympäristöterveyden edistäminen. Yhtenäisen valvonnan teemaa edistetään käymällä vuoropuhelua valvonnan toimintatavoista valvontayksiköiden kanssa (esim. kuuden suurimman kunnan vuosittain järjestettävät tapaamiset ja Etelä-Suomen valvontayksiköiden valvonnan yhtenäistämiseen tähtäävät työpajat). Toiminnanharjoittajia ohjataan toteuttamaan omavalvontaa antamalla neuvontaa tarkastuskäynneillä ja muissa sopivissa yhteyksissä, kuten lausuntoja annettaessa. Ohjelmakaudella lisätään yhteistyötä kunnan eri toimintojen, kuten rakennusvalvonnan ja kaavoituksen kanssa.

Ohjelmakaudella 2020-2024 suunnitelmallista valvontaa kohdistetaan korkean (Valviran riskiluokka 3) ja keskisuuren (Valviran riskiluokka 2) riskin kohteisiin.

Korkea riskiluokka:

- talousvettä toimittava suuri vesilaitos, HSY:n vesihuolto
- yleiset uimahallit, maauimalat sekä muut yleiset allastilat

Keskisuuri riskiluokka:

- suuret yleiset uimarannat
- pienet yleiset uimarannat
- koulut ja oppilaitokset
- päivähoitotilat
- sosiaalihuollon palvelut
- sellaiset kauneudenhoitoa ja ihon käsittelyä suorittavat huoneistot, joissa tehdään ihoa läpäiseviä toimenpiteitä

Suunnitelmallisen valvonnan tarkastukset ja näytteiden määrä on esitetty liitteessä 1. Ohjelmakaudella 2020-2024 valvontaa kohdistetaan valtakunnallisen ohjeistuksen mukaisesti myös muihin keskisuuren ja matalan riskin kohteisiin.

Suunnitelmallisen valvonnan teemat ja toimenpiteet on esitetty seuraavassa taulukossa.

TOIMINTA	SUUNNITELMALLISEN VALVONNAN TEEMAT 2020–2024	TOIMENPITEET JA AIKATAULU
Talousvesi	Talousvettä toimittavan laitoksen omavalvonnan tukeminen. Riskinarviointia ja hallintaa kehitetään yhteistyössä talousvettä toimittavan laitoksen kanssa.	Riskinarviointia ja hallintaa ja omavalvonnan toteutumista arvioidaan tarkastusten yhteydessä.
	Valvontayksikön oman vesihuollon häiriötilannesuunnitelman päivittäminen ja valmiusharjoituksiin osallistuminen.	Erityistilanteisiin varautumista kehitetään yhteistyössä muiden viranomaisten ja vesilaitoksen kanssa. Suunnitellaan ja osallistutaan talousveden turvallisuutta edistäviin erityistilanneharjoituksiin yhteisen erityistilannesuunnitelman mukaisesti.
Terveydellisten olojen valvonta	Varuskuntien ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluvat tilat	Selvitetään terveydensuojelulain 13 §:n mukaiset ilmoitusvelvolliset ja valvonnan piiriin kuuluvat varuskuntien tilat. Pyydetään näistä tiloista ilmoitukset ja tehdään tarkastukset riskinarvion mukaisessa aikataulussa. Vuosina 2020-2021.
	Radonvalvonta	Suunnitelmallisten tarkastusten yhteydessä pyydetään selvitystä sisäilman radonpitoisuudesta. Koko ohjelmakausi.
Sidosryhmät	Valvonnan yhtenäistäminen ja yhteistyö muiden valvontayksiköiden kanssa	Osallistutaan Etelä-Suomen valvontayksiköiden valvonnan yhtenäistämiseen tähtääviin työpajoihin. Osallistutaan kuuden suurimman kunnan vuosittain järjestettäviin tapaamisiin.
	Terveysuojelun huomioiminen suunnittelussa ja päätöksenteossa (Lausuntojen antaminen esim. kaava, ympäristölupa jne.)	Ympäristöterveysyksikkö antaa pyydettyä lausuntoja eri sidosryhmien hankkeisiin terveydensuojelun edistämiseksi. Ympäristöterveysyksikön edustaja on mukana kaupungin eri toimialojen sisäilmatyöryhmissä. Koko ohjelmakausi.

3.3 Valvottavien toimintojen määrä, tarkastustiheys, riskinarviointi ja tarkastukseen käytettävä aika

Suunnitelmallisen valvonnan piiriin kuuluvia toimintoja on VATI-valvontatietojärjestelmän mukaan 2825 (tilanne 4.11.2019). Valvottavien kohdetyyppien ja toimintojen tarkastustiheys perustuu niissä esiintyvien riskitekijöiden arviointiin. Riskitekijöiden merkittävyyttä arvioidaan terveyshaitan toteutumisen todennäköisyyden ja vaikuttavuuden avulla. Arviointi perustuu kokemuseräiseen tietoon valvontakohteiden ja valvontakohdetyyppien toiminnan laadusta, laajuudesta, olosuhteiden asianmukaisuudesta ja käyttäjäryhmästä.

Valitusten perusteella tehtävien tarkastusten määrä on viime vuosina vähentynyt ja ilmoitusten käsittelyyn on kulunut vähemmän aikaa vuonna 2017 voimaan tulleen

terveydensuojelulain muutoksen myötä. Valvonnan painopistettä on voitu siirtää suunnitelmalliseen valvontaan.

Riskinarvioinnin yhdenmukaisuuden varmistamiseksi Valvira on antanut ohjeet valtakunnallisessa valvontaohjelmassa. Riskinarvioinnin perusteella terveydensuojelulain mukaiset suunnitelmallisen valvonnan kohteet jaetaan kolmeen riskiluokkaan, joiden perusteella määrittyy valvontakohtedetyypin tarkastustiheys. Jatkossa kohteelle tehdään riskinarvio, jonka pohjalta kohteen tarkastustiheys määrytyy. Kohdekohtaisen riskinarvion menettelyn kehittäminen on aloitettu 2017 ja sitä jatketaan tulevalla ohjelmakaudella.

Tarkastukseen keskimääräisesti käytettävä aika riippuu mm. kohteen koosta ja toiminnan laajuudesta. Koko tarkastusprosessiin (tarkastuksen sopiminen, valmistelu, tarkastus, tarkastuskertomuksen laatiminen, mahdollisesti näytteenotto) kuluu aikaa yhdestä tunnista useisiin tunteihin.

Valvontasuunnitelman liitteenä olevassa taulukossa (Liite 1) on yksityiskohtaisemmin esitetty valvottavien toimintojen kokonaismäärä, suositeltu tarkastustiheys, suositeltujen tarkastusten kokonaismäärä ohjelmakaudella ja suunniteltu tarkastusten määrä ohjelmakauden eri vuosina. Taulukossa on esitetty myös suunnitellut näytemäärät, eri toimintojen tarkastukseen keskimäärin käytettävä aika sekä tarkastuksen sisältö ja lakiperusteet.

4 Tarkastusten määrittely ja sisältö

4.1 Tarkastuksen määrittely

Terveydensuojelulain mukaisen valvontatarkastuksen tavoitteena on selvittää, aiheutuuko jostakin tekijästä tai olosuhteesta terveyshaittaa. Terveyshaitan poistamiseksi tai rajoittamiseksi annetaan tarvittavia ohjeita, kehotuksia ja määräyksiä.

Ympäristöpalvelut valvoo terveydensuojelulain tarkoittamia kohteita suunnitelmallisesti tekemällä tarkastuksia sekä ottamalla näytteitä ja tutkituttamalla niitä. Nämä säännöllisen valvonnan toimenpiteet ovat maksullisia. Lisäksi kohteisiin voidaan tarvittaessa tehdä maksullisia uusintatarkastuksia.

Suunnitelmallisen valvonnan lisäksi ympäristöpalvelut tekee muuta terveydensuojelulain tarkoittamaa valvontaa, joka ei vaadi säännöllisyyttä. Tähän kuuluvat mm. asumisterveyteen liittyvät tarkastukset sekä asiakkaiden valitukset ja niihin liittyvät selvitykset. Näiden terveyshaittaepäilyn tai valituksen perusteella tehtyjen tarkastusten lisäksi kohteeseen voidaan tehdä myös ennakkotarkastus, kun suunnitellaan uutta toimintaa. Edellä mainitut tarkastukset ovat maksuttomia.

4.2 Tarkastuksen sisältö

Tarkastus ja uusintatarkastus sisältävät tarkastukseen valmistautumisen (tutustuminen kohteen asiakirjoihin: toiminnasta tehty päätös, terveydensuojelulain 13 §:n mukainen ilmoitus, aiemmin laaditut tarkastuskertomukset ym.), tarkastuksen suorittamisen, tarkastuskertomuksen laatimisen ja kirjausten tekemisen tietojärjestelmiin. Tarkastusprosessiin voi myös sisältyä havaituista epäkohdista ilmoittaminen muille valvontaviranomaisille.

Tarkastuksella selvitetään, harjoitetaanko tarkastettavassa kohteessa elinympäristöön vaikuttavaa toimintaa siten, ettei siitä synny terveyshaittoja. Tarkastuksilla havainnoidaan ja tarkastetaan VATI-lomakkeiden sisältämiä aiheita. Tarkastukseen liittyy usein ohjausta ja neuvontaa sekä mahdollisesti näytteenottoa. Suunnitelmallisen valvonnan piirissä olevien kohdetyyppien tarkastuksilla toiminnanharjoittajaa ohjataan omavalvonnan toteuttamisessa.

Kaikista tehdyistä tarkastuksista laaditaan tarkastuskertomus, joka annetaan tiedoksi tarkastuksen kohteelle ja muille asianosaisille. Tarkastuskertomus laaditaan, vaikka asiat kohteessa olisivatkin kunnossa. Ohjelmakauden aikana otetaan käyttöön VATI-lomakkeilla laadittava tarkastuskertomus.

Ympäristöpalveluiden valvonnassa olevat terveydensuojelulain mukaiset kohteet ja niihin kohdistuvat valvontatoimet kuten kaikki tarkastukset, näytteenotot, toimenpidepyynnöt jne. kirjataan VATI-tietojärjestelmään.

5 Valvontanäytteet ja –projektit sekä laboratoriot, joihin valvonta tukeutuu

MetropoliLab Oy ottaa ja tutkii talousveden säännöllisen valvonnan näytteet. Valvontatutkimusohjelmassa vuosille 2020–2024 käsitellään koko HSY:n vesihuollon alue yhtenä kokonaisuutena (Helsinki, Espoo ja Vantaa). Sen mukaan vuonna 2020 tullaan Helsingissä ottamaan 348 jatkuvan valvonnan näytettä ja 11 jaksottaisen seurannan näytettä. Lisäksi Sipoon Veden toimittamasta talousvedestä otetaan kolme säännöllisen valvonnan näytettä Helsingin Östersundomin alueelta.

Ympäristöpalvelut valvoo yleisten uimarantojen veden laatua sosiaali- ja terveysministeriön asetusten (177/2008 ja 354/2008) mukaisesti. Uimaveden hygieenistä laatua seurataan määrittämällä vesinäytteistä ulosteperäisiä bakteereita (suolistoperäiset enterokokit ja *Escherichia coli*). Näytteitä otetaan suurilta yleisiltä uimarannoilta 60 (viisi näytettä/kesä/ranta) ja pieniltä yleisiltä rannoilta 52 (neljä näytettä/kesä/ranta).

Ympäristöpalvelut valvoo säännöllisesti 12 yleisen uimahallin ja neljän maauimalan sekä 43 muun yleisen laitoksen altaiden veden laatua terveydensuojelulain (763/1994) mukaan. Lisäksi sosiaali- ja terveysministeriö on antanut asetuksella (315/2002) tarkempia säännöksiä uimahallien ja kylpylöiden allasvesien laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista. Uima-allastiloissa on laadittu säännöllistä valvontaa varten laitokohtainen valvontatutkimusohjelma, jossa laitoksen ominaispiirteet on otettu huomioon. Ohjelmaan on sisällytetty asetuksen mukainen näytteenotto. Näytteenottotiheys on riippuvainen mm. kohteen vuosittaisesta kävijämäärästä. Näytteitä suunnitellaan otettavan allasvedestä vuonna 2020 yhteensä 1100-1300. Tällä hetkellä kaikki laitokset tutkituttavat näytteenottosuunnitelman mukaiset allasvesinäytteet MetropoliLabissa. Myös allasvesien näytteenotto tapahtuu pääosin MetropoliLabin toimesta.

Koulujen, päiväkotien ja vastaavien tilojen tarkastusten yhteydessä otetaan sisäilma-, materiaali- ja pintanäytteitä tarpeen mukaan. Näytteitä otetaan sekä kemiallista että mikrobiologista tutkimusta varten. Näytteet ottavat ympäristöpalveluiden tarkastajat ja asumisterveysneuvoja. Lähtökohtaisesti pyritään kuitenkin ohjaamaan kiinteistön omistajaa tekemään tarvittavat jatkotutkimukset tai teettämään ne sertifioidulla ulkopuolisella asiantuntijalla.

6 Varautuminen talousveden aiheuttamiin vaaratilanteisiin

Eritystilanteisiin varautumista ja viestintää kehitetään yhteistyössä asianomaisten viranomaisten ja vesilaitoksen kanssa. Suunnitellaan ja osallistutaan talousveden turvallisuutta edistäviin erityistilanneharjoituksiin yhteisen erityistilannesuunnitelman mukaisesti.

7 Suunnitelmallisen valvonnan toteutumisen arviointi

Valvontasuunnitelman toteutumisen arviointi on käsitelty Helsingin kaupungin ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelma 2020–2024 yhteisen osion kappaleessa valvontasuunnitelman toteutumisen arviointi.

tarkastus- määrä												2020	2021	2022	2023	2024	
1	2	2	2	2	2	10	Kaksi vedenpuhdistuslaitosta, suuri vedenjakelumäärä		TsL: valvontatutkimusohjelma, erityistilannesuunnitelma, riskinarvioinnin ajantasaisuus, käytönvalvonta, vedenkäsittelylaitokset Vanhakaupunki ja Pitkäkoski, vedenkäsittely, ylä- ja alavesisäiliöt			359	359	359	359	359	Erillinen näytteenottosuunnitelma
0						0											
0						0											
0						0											
0						0											
0	0	0	0	0	0	0	Tarkastetaan terveyshaittaa epäiltäessä		TsL: valvontatutkimusohjelma, erityistilannesuunnitelma, riskinarvioinnin ajantasaisuus			0	0	0	0	0	Erillinen näytteenottosuunnitelma
0	0	2	1	2	1	6	Valmistetaan juomavettä merivedestä, vedenjakelu tapahtumissa		TsL: kaivon ympäristö ja rakenteet, vain kohteissa joissa vesinäytteet antavat aihetta			0	0	0	0	0	Erillinen näytteenottosuunnitelma
285	57	57	57	57	57	285		4,5	TsL: vedenlaatu, vedenkäsittelylaitteet, käyttötarkkailu, tilojen hygieniä, valvontatutkimusohjelma, tiedottaminen. TsL ja säteilylaki: pyydetään selvitys radonpitoisuuden mittauksesta.			1100- 1300	1100- 1300	1100- 1300	1100- 1300	1100- 1300	Erillinen näytteenottosuunnitelma
60	12	12	12	12	12	60		3	TsL: <u>Rannan tarkastus:</u> kaikki VATIn asiat: uimavesiasetuksen vaatimukset, roska-astiat, käymälät, kieltokyltit, hygieniaohjeet sekä omavalvonnan toimivuus			60	60	60	60	60	Erillinen näytteenottosuunnitelma
65	13	13	13	13	13	65		3	TsL: <u>Rannan tarkastus:</u> kaikki VATIn asiat: uimavesiasetuksen vaatimukset, roska-astiat, käymälät, kieltokyltit, hygieniaohjeet sekä omavalvonnan toimivuus			52	52	52	52	52	Erillinen näytteenottosuunnitelma
510	102	102	102	102	102	510		10	TsL: Tarkastetaan VATI-lomakkeen mukaisia asioita: perustiedot, omavalvonta, tilat, olosuhteet, wc- ja pesutilat, puhtaanapito (mm. siisteys, siivottavuus, pintapuhtauden omavalvontatutkimukset), jätahuolto- ja vahinkoeläimet, kiinteistön verkostovesi sekä ulkoalueet ja rakenteet ulkoapäin. Mittaukset: sisäilman lämpötila, kosteus, hiilidioksidipitoisuus - tarkastushavaintojen ja haastattelun perusteella tarvittaessa lisämittauksia. TsL ja säteilylaki: pyydetään selvitys radonpitoisuuden mittauksesta.	Pyritään toteuttamaan monialaisena tarkastuksena							
1100	220	220	220	220	220	1100		9	TsL: sisäilma, siivouksen taso, kosteiden tilojen hygieniä, rakenteiden kunto, lämpö- ja ääniolosuhteet, kiinteistön vesijohtovesi, omavalvonta. TsL ja säteilylaki: pyydetään selvitys radonpitoisuuden mittauksesta.								
41	8	8	9	8	8	41		5,5	TsL: sisäilma, siivouksen taso, kosteiden tilojen hygieniä, rakenteiden kunto, lämpö- ja ääniolosuhteet, omavalvonta. TsL ja säteilylaki: pyydetään selvitys radonpitoisuuden mittauksesta.								
117	23	23	23	24	24	117		5,5	TsL: sisäilma, siivouksen taso, kosteiden tilojen hygieniä, rakenteiden kunto, lämpö- ja ääniolosuhteet, radon- mittaustulosten olemassaolo, omavalvonta. TsL ja säteilylaki: pyydetään selvitys radonpitoisuuden mittauksesta.								
98	20	19	20	19	20	98		5,00	TsL: sisäilma, siivouksen taso, kosteiden tilojen hygieniä, rakenteiden kunto, lämpö- ja ääniolosuhteet, omavalvonta. TsL ja säteilylaki: pyydetään selvitys radonpitoisuuden mittauksesta.								
54	10	11	11	11	11	54		4	TsL: sisäilma, siivouksen taso, kosteiden tilojen hygieniä, rakenteiden kunto, lämpö- ja ääniolosuhteet, omavalvonta. TsL ja säteilylaki: pyydetään selvitys radonpitoisuuden mittauksesta.								
595	119	119	119	119	119	595		3	TsL: sisäilma, siivouksen taso, kosteiden tilojen hygieniä, tuholaisten torjunta, rakenteiden kunto, omavalvonnan laajuus ja toimivuus. TsL ja säteilylaki: pyydetään selvitys radonpitoisuuden mittauksesta.	Ei tarkasteta kotirauhan piirissä olevia kohteita.							
734	147	147	146	147	147	734	Tarkastukset painottuvat ihoa lähäseviä toimenpiteitä tekeviin kohteisiin.	3	TsL: työvälineiden hygieniä, ilmanvaihdon riittävyys, siivouksen taso, rakenteiden kunto, omavalvonnan laajuus ja toimivuus. TsL ja säteilylaki: pyydetään selvitys radonpitoisuuden mittauksesta.	Ei tarkasteta kotirauhan piirissä olevia kohteita.							
42	8	8	9	9	8	42		3	TsL ja säteilylaki: hygieniä ja säteilyturvallisuus.								
140	28	28	28	28	28	140		3	TsL: siivouksen taso, kosteiden tilojen hygieniä, omavalvonnan laajuus ja toimivuus								
177	35	35	36	36	35	177		3	TsL: sisäilma, siivouksen taso, kosteiden tilojen hygieniä, rakenteiden kunto, omavalvonnan laajuus ja toimivuus. TsL ja säteilylaki: pyydetään selvitys radonpitoisuuden mittauksesta.								
1938	388	387	388	387	388	1938			Myynnin järjestelyt, markkinointi, omavalvonta sekä laitton kauppa.								
	130	130	130	130	130	650			Myynnin järjestelyt ja omavalvonta								
	4	4	4	4	4	20											
129	26	26	26	26	26	130			TupL: omavalvonta, savun poiston toimivuus								
6084	1352	1353	1356	1356	1355	6772						1571	1571	1571	1571	1571	